

Podobenstvo o desiatich pannách

32 nedel'a A

Podobenstvo o desiatich pannách je jedným z najťažších podobenstiev, ktoré Ježiš povedal. Zostaneme možno prekvapení z množstva nejasností, ktoré sťažujú pochopenie významu tohto podobenstva. Napr. pohorší nás odpoveď múdrych panien, pretože sa odmietajú podeliť s olejom, ktorý majú v zásobe so svojimi priateľkami ktorým olej začína chýbať a posielajú ich o polnoci na trh aby si ho šli kúpiť na trh sami. Ďalej panny, ktoré nemajú olej v zásobe nevchádzajú na hostinu, hoci v daný okamih ešte majú svietiace lampy. Je to ženích, ktorý mešká a navyše v celom podobenstve sa nič nehovorí o neveste. Namiesto nevesty nachádza desať panien.

Áno, zvláštne je hlavne to, že nevesta v tomto podobenstve nevystupuje. Zvykne sa vysvetľovať, že v časoch Ježiša bola taká tradícia, že priateľky nevesty vychádzali tancujúc naproti ženíchovi očakávať ho. Nevieme o tom veľa, ale isté je, že v oblasti kde žil Ježiš, sa tieto zvyky nevyskytovali. Ďalšia ťažkosť, ktorá nás môže postretnúť je, že keď sa nemúdre vrátili z trhu aj so zásobami oleja, tak ženích ich predsa len prísne pokarhá. Podobenstvo sa ukončí s výzvou bdieť, pretože nepoznáme deň a ani hodinu, keď príde ženích. Posledná ťažkosť výkladu môže spočívať aj v tom, že ani múdre panny neboli schopné bdieť – veď aj oni pospali. Ťažkosti v tomto podobenstve sú teda mnohé.

Začnime otázkou: Na ktorý príchod ženícha Ježiš poukazuje? Je dôležité uvedomiť si, že sú dva príchody ženícha. **Prvý príchod je Ježišov príchod na tento svet.** Je to ten okamih, na ktorý bol celý národ Izrael roky pripravovaný aby vedel kedy sa tak stane. Avšak tento príchod neustále pokračuje, pretože v evanjeliách je Ježiš stále prítomný medzi nami. Stretáva nás, keď počúvame evanjelium, je to on ktorý nám hovorí. Keď počúvame evanjelium, odhaľujeme Jeho osobu.

Druhý príchod je moment keď príde na konci časov, keď príde, aby nás voviedol na svadobnú hostinu o ktorej hovorí na konci čias v knihe Zjavenia Apoštola Jána: „*Blahoslavení sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovu svadobnú hostinu!*“ (Zjv 19, 9)

Teraz sa teda pýtame: Na ktorý príchod poukazuje toto dnešné podobenstvo? Na prvý, či na druhý? Odpoveď je na obidva! Desať panien reprezentuje všetkých tých, ktorí očakávali tak jeho prvý príchod, ako aj druhý. Podobenstvo hovorí o kontexte prvého príchodu, ale treba si zapamätať že ešte bude aj druhý príchod. „Pohostinnosť“ ženícha počas druhého príchodu, bude závisieť od toho, ako sme my boli schopní rozpoznať a priať jeho samotného počas prvého príchodu. Počúvajme prvú scénu podobenstva.

„*Nebeské kráľovstvo sa bude podobat' desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. Päť z nich bolo nerozumných a päť múdrych. Nerozumné si vzali lampy, ale olej si so sebou nevzali. Múdre si vzali s lampami aj olej do nádob. Keď ženích neprichádzal, všetkým sa začalo driemať a zaspali.*“

Kto sú týchto desať panien? Číslo desať indikuje plnosť. Potom je táto plnosť rozdelená na dve skupiny po päť. To je častým proroctvom aj na Izrael. Identita dievčat je teda dobre definovaná. Panny to je Izrael, je to nevesta Pána, ktorá očakáva stretnutie so ženíchom. Preto v celom podobenstve sa nič nehovorí o neveste. Nevestou je týchto desať panien, ktoré označujú Izrael. Je to súčasť prorockých obrazov, ktoré sú sprostredkované Izraelu. Prorok Izaiáš v kpt. 54 hovorí o tom, čo Pán hovorí svojej neveste: „*Bo manželom ti bude tvoj stvoriteľ Pán zástupov je jeho meno. Veď ako opustenú ženu a duchom skleslú povolal ťa Pán. Nuž či môže byť zavrhnutá žena mladosti? - hovorí tvoj Boh. Na krátku chvíľu som ťa opustil a veľkým zľutovaním si ťa pritiahnem.*“

Ženích prichádza preto, aby zobral nevestu a voviedol ju na svadobnú hostinu. Kto je to ten ženích? Je to Ježiš, ktorý je ženíchom a ktorý prichádza. Spomeňme si, ako často sa Ježiš sám predstavuje ako ženích. Napr. pripomeňme otázku farizejov: „Ako to, že tvoji apoštoli sa nepostia?“ Ježiš odpovedal: „Ako by mohli keď ženích je medzi nimi?“ Toto je prvý príchod Ježiša.

Ako bol Ježiš – ženích prijatý v Izraeli? Jedna časť Izraela bola múdra – tá so srdcom čistým, otvoreným. Môžeme dokonca spomenúť konkrétne mená osôb tejto múdrej časti Izraela. Sú to: Mária, Jozef, Simeon, Anna (múdri starci, ktorí dokázali rozpoznať ženícha keď vstupoval v náručí matky do chrámu). Potom sú to ženy ktoré sprevádzali Ježiša, apoštoli, ktorí Ježiša nasledovali z Galileji až do Jeruzalema. Prvá kresťanská komunita, ktorá pozostávala zo židov. Avšak väčšia časť Izraela bola nemúdra. Ba dokonca nielen istá časť – boli to celé zástupy

Ananiáš, Kajfáš, veľkňazi, zákonníci, farizeji – tí, ktorí sa ohradili a odmietli ženícha. Hľa, prvý a bezprostredný význam podobenstva je vysvetlenie (ne)prijatia Ježiša Izraelom. Jedna časť je múdra a druhá nemúdra.

Okrem prvého príchodu Ježiša, ale v podobenstve počujeme aj o druhom príchode. Prvý príchod Ježiša pokračuje v histórii t.j. v Jeho Cirkvi. Napr. sv. apoštol Pavol nám predstavuje kresťanské spoločenstvá ako nevestu – pannu. Napr. hovorí: „Zasnúbil som vás jednému mužovi; aby som vás odovzdal Kristovi ako čistú pannu.“ (2 Kor 11) Odvoláva sa teda na obraz priateľa ženícha – toho ktorý si neberie túto nevestu, ale ju odovzdáva pravému ženíchovi, ktorým je Kristus. Aj v tomto spoločenstve sú prítomné päť múdrych a päť nerozumných panien. Nie sme dve skupiny medzi sebou. Nie sme úplne rozdelení na niekoho, kto je úplne nerozumný a iný, kto je úplne múdry. Nie! Zoči – voči Ježišovmu príchodu môžeme byť múdry a prijať ho, alebo odmietnuť. Teda vo vnútri každého z nás je prítomná múdra panna a aj nerozumná panna.

Je dôležité, aby sme si uvedomili, že keď sme nemúdri – odmietame Krista a jeho evanjelium, náš život pokračuje ďalej. Už Ježiš o tom hovoril v inom podobenstve, kde sú predstavení dvaja muži: múdry a nerozumný – práve tak ako tu v podobenstve o desiatich pannách. Múdry muž je ten, ktorý keď má postaviť dom, tak ho postaví na pevných základoch t.j. na skale. Tento dom nie je nič iné ako obraz nášho života. Ak ho postavíš na Božom slove, tak bude pevný. Namiesto toho nemúdry muž svoj život postaví na piesku. Keď príde Boží súd, tak život, ktorý nebol postavený na evanjeliu sa zrúti a nezostane z neho nič.

Pokračujme ale v našom podobenstve. Desiat panien má svoje lampy zažaté. To, čo odlišuje tieto dve skupiny panien medzi sebou je „iba“ maličký detail. Rozhodujúce je to, že múdre majú so sebou okrem lúčov aj olej v zásobe. Nemúdre si naopak, zabudli so sebou zobrať zásobu oleja. V tomto malom detaile je veľký rozdiel medzi dvomi skupinami panien. Čo predstavuje lampu ktorú majú panny v rukách? Lampa, to je svetlo viery ktoré usmerňuje kroky tvojho života: „Tvoje slovo je svetlo pre moje nohy, a pochodeň na mojich chodníkoch“ (Ž 119 , 105). Kto má svetlo pod nohami, tak vie, ktorú cestu života si má zvoliť, pretože pozná cieľ, ktorý má dosiahnuť. Kto nepozná cieľ, tak sa stratí v tme sveta. Avšak aj ten, kto dostal svetlo viery, musí ostať veľmi pozorný, pretože toto svetlo môže zhasnúť. A potom nebudeš vedieť viac kráčať v temnotách, pretože nevieš ako a kam ísť.

Keď Matúš píše toto podobenstvo, nachádza sa v situácii, keď jeho spoločenstvá boli veľmi podobné našej situácii. Už ich prešiel prvotný „zápal“ akýsi entuziazmus, ktorý zapálil svetlo ich viery. Pomaly prišla únava, sklamanie, prvé pochybnosti a mnohé pochybenia. To isté sa stáva aj dnes. Teda svetlo viery v mnohých osobách začína zhasínať. Význam oleja v zásobe sa začína stávať veľmi zrejmy. Treba byť veľmi opatrný, pretože ak nie napojenie na zdroj oleja dostatočné, t.j. ak sa nevytvorí dostatočná zásoba, ktorá by dokázala trvalo dopĺňať olej do lampy, tak táto lampa zhasne. Olej je Božie slovo. Ak chýba tento pokrm, môže byť aj v rámci Cirkvi ešte nejaký čas vonkajšia nábožná prax. Ak ale chýba napojenie na Božie slovo, tak si uvedomme, že viera čoskoro zhasne.

Keď sa úplne zotmie a nastane tma, čo sa stane? Človek zaspí a zaspia tak nemúdre ako aj múdre panny. Pomyslime na apoštolov. Počas premenenia Pána na hore Tábor - apoštolí zaspia. V Getsemanoch taktiež zaspia. Keď sa spí čo sa deje? Snívame! Namiesto toho, aby sme zveľaďovali Božie obrazy, tak sa rozmáhajú v nás naše vlastné obrazy - sny ktoré produkuje naša vlastná fantázia. Nie je to naša realita? Hľa po všetkých týchto momentoch, keď zaspíme nemáme k dispozícii olej, ktorý by živil lampu našej viery, riskujeme, že všetko navždy zhasne. Počúvajte, čo sa stane, keď príde ženích:

O polnoci sa strhol krik: ‚Ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety!‘ Všetky panny sa prebudili a pripravovali si lampy. Tu nerozumné panny povedali múdrym: ‚Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú.‘ Ale múdre odvetili: ‚Aby azda nebolo ani nám ani vám málo, choďte radšej k predavačom a kúpte si!‘

O polnoci sa strhol krik: „Hľa ženích!“ Čo znamená toto odvolávanie sa na polnoc? Je to odvolanie sa na koniec sveta? Nie! Podobenstvo naďalej hovorí o tom, čo sa stáva teraz, keď ženích prichádza prvý krát do našich konkrétnych dejín života a nie dejín sveta. Polnoc – je odkazom na knihu Múdrosti 19 kpt. Tam autor hovorí o vyslobodení Izraela z egyptského otroctva. Hovorí tam, že pokiaľ veľké ticho obkolesilo celý svet, počas noci, keď noc bola v polovičke svojho trvania, Slovo všemohúceho zostúpilo na Zem, aby pomohla Izraelu aby odišiel z krajiny otroctva a vošiel do krajiny slobody. Odvolávanie sa na polnočnú hodinu v našom podobenstve odkazuje na príchod ženícha, ktorý prichádza oslobodiť ľudstvo zo všetkých svojich otroctiev zo všetkých nocí – násilia, nespravodlivosti, nenávisť, hnevov. Sú to noci, ktoré sú tvorené naším hriechom, naším egoizmom. Ženích prichádza, aby nás vytiahol von, aby nás voviedol do úplne nového sveta.

Je to dôležité prijať tento príchod, pretože on príde aby nás oslobodil a voviedol na slávnosť svadobnej hostine. Ak sa necháme zaobaliť temnotou tohto sveta, ocitneme sa v ťažkej situácii. On prichádza, aby nás oslobodil. Hľa odkaz na poľnoc a oslobodenie.

„Krik“ Je to výskot radosti toho, kto je nastavený na Jeho príchod. Na hlas evanjelia. Je to evanjelium, ktoré keď nás prijalo, tak nás oslobodzuje od všetkých našich otroctiev. Tí ktorí sú schopní rozpoznať ženíchov hlas a ukázať na neho sú proroci (tj. schopní rozlišovať). Je to hlas Ducha prítomného v každom jednom z nás. Hlas Božieho syna. Hľa dôležitosť, prečo sa treba učiť rozlišovať tento hlas a prijať ženícha ktorý prichádza. Na tomto mieste ešte spomeňme človeka, ktorého lampa hasne a potrebuje doplniť olej. Je dnes veľmi potrebný hlas. ktorý bude kričať medzi nami (vo vnútri v Cirkvi), že je dôležité neustále dopĺňať si vlastný olej! Olej musí mať každý sám pre seba, pretože osobná viera nemôže byť nahradená vierou niekoho iného. Je to volanie pre kresťanov dnes: Buď opatrný, pretože ak neustále nedopĺňaš svoj olej Božím slovom (t.j. tam, kde sa jedine dá do svojho života nabrať olej), ak nebudeš mať dost tohto oleja, zhasneš v tme svojho života. Nakoniec sa ukáže ženích:

No kým išli kupovať olej, prišiel ženích a tie, čo boli pripravené, vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili. Napokon prišli aj ostatné panny a vraveli: ‚Pane, Pane, otvor nám!‘ Ale on im povedal: ‚Veru, hovorím vám: Nepoznám vás.‘ Preto bdejte, lebo nevíete ani dňa ani hodiny.“

Posledný odsek podobenstva je dramatický, pretože Ježiš použije jazyk ktorý je tvrdý. Použije silné obrazy, pretože chce volať po vážnosti našich rozhodnutí v našom živote. Je to aj pozvanie k meditácii obrazu v ktorom sa má ukončiť aj naša história. Je to okamih druhého stretnutia so ženíchom. Definitívne stretnutie. Výsledok tohto druhého stretnutia záleží od toho, ako sme prijali ženícha počas jeho prvého príchodu. Je to pozvanie spýtať sa samých seba: „Bol si múdry? Prijal si ma, keď som Ťa prišiel oslobodiť aby som Ťa voviedol do Božieho kráľovstva? Alebo si si radšej zvolil nemúdrost tohto sveta?“

Pozor – máme iba jeden jediný život! Neexistuje druhá možnosť. Na konci života sú už kocky hodené... Jeden známy taliansky autor povedal: „*Dobrý Boh by nám mal dať možnosť žiť dva životy: Jeden na skúšku a druhý „na ostro“*“. Nie, to nie je možné! Život je iba jeden - jediný a je dôležitý. Má dokonca večné dôsledky. Nemúdre panny keď prichádzajú, tak nachádzajú zatvorené dvere. Silný obraz. Prichádzajú už so zásobou oleja, aby lampa viery už viac nehasla ani do budúcnosti. Ale už žiadny olej netreba! Olej Božieho slova, ktoré malo živiť vieru slúži iba počas tohto života. Je pekné, čo hovorí Peter vo svojom druhom liste: „*A vy dobre robíte, že hradíte naň ako na lampu, ktorá svieti v temnom mieste, kým nesvitne deň a nevíde vo vašich srdciach zornica.*“ (2 Pt 1, 19)

Koho označuje ranná hviezda? Je to Kristus. Keď prestane svietiť ranná zornica, tak už nie je dôvod na to, aby sme mali lampy a olej Božieho slova. To slúži len pre tento svet. Nemúdre sa to dovŕpia len potom, že to bolo v tomto živote v ktorom mali udržiavať oheň viery – tam na druhom svete už nebude viera potrebná, lebo Boha budeme vidieť z tváre do tváre. Tento úryvok je adresovaný práve kresťanom, tým ktorí sú pokrstení! Tým, ktorí sú v ohrození, že ich lampy zhasnú hoci lampa mala viesť ich rozhodnutia. Ako vieme, že Matúš toto podobenstvo adresoval kresťanom? Lebo len kresťania, volajú Ježiša ako svojho Pána. Aj kresťania teda môžu zostať sklamaní. Urobili prvotné rozhodnutie pre Krista, avšak viera musí zostať napojená na zdroj. Týmto kresťanom Ježiš hovorí: „Nepoznám vás“. Prečo im hovorí: „Nepoznám vás?“ Pretože sa mu nepodobajú, pretože nie sú spoznatelní ako kresťania. Žili mimo svetlo evanjelia. Nepodobajú sa Ježišovi, neodzrkadľujú tvár Božieho syna. Nepoznám Vás!

Ježiš nám dáva uvedomiť si dôsledky nášho rozhodnutia, keď odmietneme evanjelium. On prichádza počas tohto života uviesť Božie kráľovstvo, oslobodiť nás, urobiť nás šťastnými, priviesť nás do nového sveta. Ak sme nemúdri – nespolupracujeme, odmietneme jeho príchod, uprednostňujeme svet podľa seba, kde myslíme na seba samých, na vlastné záujmy, keď uprednostňujeme starý svet, nenecháme sa voviesť do nového sveta – tak nakoniec zostaneme mimo svadobnej hostiny... Vytvoríme si vlastný život podľa svojej „nemúdrosti“ a nakoniec budeme prinútení povedať: „*Pomýlil som sa, môj život bol chybou*“. To je dôvod Ježišovho záverečného konštatovania. Hovorí: „Bdejte, pretože nevíete deň a hodinu - nie až vtedy keď zomrieme (!), ale dnes nepoznáte hodinu, keď prídem so svojím evanjeliom, aby som Vás voviedol do skutočného života Božích detí. Teda budte pripravení! Keď budete počuť hlas proroka: „*Hľa, ženích prichádza!*“ Hľa, v tom okamihu otvorte svoju myseľ svoje srdce, aby ste ho prijali. ...

Zdroj: Fernando Armellini, 32a Domenica del Tempo Ordinario anno A,
<https://www.youtube.com/watch?v=ia64EZQIJC4>